

मध्याह्न

राष्ट्रिय दैनिक

इपेपर हेले

वर्ष २१, अंक १०० | पृष्ठ ८

Madhyana National Daily

www.madhyanhadaily.com

कानून नभएको होइन। भएको कानून कार्यान्वयन गराउन सरकार गम्भीर छैन। अर्को तूलो समस्या अपराधीलाई पनि मेरो मान्छे, तेरो मान्छे। मेरो पार्टीको तेरो पार्टीको भन्ने प्रवृत्ति छ।

■ उमा रेग्मी, पूर्व महिलामन्त्री

रोकिएन महिला हिंसा डरलाग्दो तथ्यांक गम्भीर छैन सरकार

सरकारी तथ्यांकअनुसार
आर्थिक वर्ष २०७९ मा
प्रहरीमा परेका दुई हजार
तीन सय ८० करणीका
उजुरीमध्ये दैनिक रूपमा
कम्तीमा ६ महिला र
बालबालिका बलात्कृत
भएको देखिन्छ।

अस्मिता बम/मध्याह्न
काठमाडौं, २२ वैशाख ।भापाबाट प्रसारण हुने सूखोदय टेलिभिजनमा
कार्यरत पत्रकार भावना लिइदैनलाई सोही

टेलिभिजनका सम्पादक उमाकान्त खानाले यौन दुर्घटनाका गरेको भन्नी प्रश्न उठेको छ। पत्रकार लिइदैन कामबाट विस्थापित हुन पुर्णिन्। यो घटना हरेक महिलाका लागि अन्यायको विषय

मात्र नभई समाजमा रहेको हिंसाको एउटा उदाहरण हो।

पूर्व महिलामन्त्री उमा रेग्मी घटना बाहिरएको मात्रै नभएर महिला हिंसा समेत

बढेको बताउँछन्। उनी भनिन्छ, 'महिला हिंसा डरेको पनि हो'। घटना काहिरएको पनि हो' उनी थाँच्न, 'मानवता हराएको छ। यसकारण हिंसाको घटनाको प्रकृति पनि बढेको हो। बाहिर

आउनेकम पनि बैकै छ। त्यसकारण तथ्यांक डर लाग्दो छ।'

महिला हिंसा न्यूरीकरणका लागि फेरि पनि राज्य जिम्मेवार बन्नुपर्ने उनलाई लाग्दछ। कानून

नभएको होइन। भएको कानून कार्यान्वयन गराउन सरकार गम्भीर छैन उनी थाँच्न, 'अर्को तूलो समस्या अपराधीलाई पनि मेरो मान्छे, तेरो मान्छे। मेरो पार्टीको तेरो

» पृष्ठ २ मा

दैनिक ६ जना बलात्कृत

सरकारी तथ्यांक अनुसार आर्थिक वर्ष २०७९ मा प्रहरीमा परेका दुई हजार तीन सय ८० करणीका उजुरीमध्ये दैनिक रूपमा कम्तीमा ६ महिला र बालबालिका बलात्कृत भएको छ।

ओरेकाको वर्षामा १०९ बलात्कारका घटना छैन। सामुहिक बलात्कारमा १४ घटना समेटिको छैन भने २४ बलात्कारको प्रयास र २२ वैवाहिक

बलात्कारका घटना तथ्याङ्गमा समावेश गरिएका छन्।

बलात्कृत हुनेमा सबैभन्दा बढी अर्थात् ४५ प्रतिशत १८ वर्षमुनिका महिला रहेका छन्। १८ वैश्व २५ उमेर समुद्रका २६ प्रतिशत महिला बलात्कृत भएका छन्। १८ वैश्व १७ प्रतिशत बालात्कृत भएको छ। ३८ ४५ वैश्व ४५ वर्षमानका बलात्कृत भएका छ। ३८ ५० प्रतिशत महिला बलात्कृत भएका छ। ३८ ५० प्रतिशत महिला रहेका छन्। जसमा आफै श्रीमानवाट

बलात्कारका घटना तथ्याङ्गमा जानकारी हुन सकिरहेको छैन, यसबाटेर मानीले पनि सूचना दिइरहेको छैन। उनले भने।

वैरोधीपूर्व ४ का शिवराज परियाले

हिंसामा पर्नेहरु दद प्रतिशत साक्षर

बलात्कृत महिलाको शैक्षिक अवस्थालाई नियाल्दा दद प्रतिशत साक्षर महिला नै बलात्कारको सिकार भएका छन् र १२ प्रतिशत निरक्षर महिला। बलात्कारको घटनालाई त सामान्य रूपमा लिन थालिएको छ। यो संगै हिंसामा जानेपनि कैसे छन्।

जसमा विविध आरोप लगाएर हिंसा गरेको छ। ३८ ५० प्रतिशत महिलाको अवस्था होदा ८० प्रतिशत साक्षर महिलाको हिंसा भएको छ। ३८ ५० प्रतिशत महिला रहेका छन्। जसमा आफै श्रीमानवाट

बलात्कृत महिलाको हिंसा भएको छ। ३८ ५० प्रतिशत महिला रहेका छन्।

परिवारका सदस्य नै पीडक !

पूर्व महिलामन्त्री उमा रेग्मीका अनुसार समाजमा कैयौं महिला हिंसाको घटना छैन, जसले संविधानका धारालाई नै लत्याएका छन्। महिला आफै घरमा समेत विविध किसिमका हिंसाको सिकार भइरहेको उनलाई लाग्दछ।

महिला हिंसा न्यूरीकरणका लागि फेरि पनि राज्य जिम्मेवार बन्नुपर्ने उनलाई लाग्दछ। कानून भएको होइन। भएको कानून कार्यान्वयन गराउन सरकार गम्भीर छैन उनी थाँच्न, 'अर्को तूलो समस्या अपराधीलाई पनि मेरो मान्छे, तेरो मान्छे। मेरो पार्टीको तेरो

» पृष्ठ २ मा

वैदेशिक दोजगाद विषेष

स्थानीय तहबाट हुने श्रम स्वीकृति प्रभावकारी सेवाग्राही भन्छन्- 'बल्ल गणतन्त्रको अनुभूति भयो'

कल्प चौपाले/रास्ता
दाउली, २२ वैशाख

तनहुँका स्थानीय तहले श्रम स्वीकृति दिन थालेपछि सर्वसाधारणलाई सहज भएको छ। यसअंदृश श्रम स्वीकृतिका लागि पोखरा जानुपर्ने बाल्यता रहेकामा श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयले वैशाख १ गते देखि सबै

यससंघार्दा जानुपर्यो, पोखरा गएर लाइन थालेपन्ने, गुरुङ भाषामा अपराधीलाई

तनहुँपूर्व ४ का शिवराज परियाले गाउँपालिकावाटै यो सेवा पाउँदै श्रम स्वीकृति लिए। गाउँपालिकावाटै यो सेवा पाउँदै सहज भएको उनको अनुभव छ। अहिले गाउँपरमै यो सेवा पाउँदा समयको बचतसँगै आर्थिक भारसमेत कम भयो, पोखरा आउजाउ, उत्ते परे बास बस्तुपार्दा बढी खर्च हुन्यो,' परियाले भने।

बन्दीपूर गाउँपालिकाका रोजगार संयोजक शरणसिंह गुरुङ भाषामा अपराधीलाई राखेको तहबाट श्रम स्वीकृति पाएको छन्। आवश्यक सबै कागजात बुझाएपछि रोजगार शाखाबाट एक दिनमै श्रम स्वीकृति पाएको छ। 'कर्तपयलाई स्थानीय तहबाटै श्रम

स्वीकृति पाइन्छ भन्ने जानकारी हुन सकिरहेको छैन, यसबाटेर मानीले पनि सूचना दिइरहेको छैन। उनले भने।

वैरोधीपूर्व ४ का शिवराज परियाले यससंघिका लिएर आउनुपर्ने बाल्यता रहेकामा अब गाउँपरमै रहेको स्थानीय सरकारमार्फत उक्त सेवा पाउँदा थालेपछि सहज भएको गुरुङले बताए। 'यसअंदृश अन्यैर गाउँपालिकाको लिएर आउनुपर्ने बाल्यता रहेकामा अब गाउँपरमै रहेको स्थानीय सरकारबाटै सेवा शुरू भएपछि सहज हुन्छ,' उनले भने।

श्रम स्वीकृतिका लागि सम्बन्धित व्यक्तिले पासपोर्ट र भिसासम्बन्धी कागजात लिएर आउनुपर्ने हुन्छ। सम्बन्धित व्यक्तिले लागि परामर्शदाता रहेको छ। आवश्यक परामर्शसमेत प्रदान गरिएको छ। 'कर्तपयलाई स्थानीय तहबाटै श्रम

उपनिवेशकालीन गतदाताले तपाईंहरु सरकारमा नजाने र सम्बन्धित व्यक्तिले पासपोर्ट र भिसासम्बन्धी कागजात लिएर आउनुपर्ने बाल्यता रहेकामा अब गाउँपरमै रहेको स्थानीय सरकारबाटै सेवा शुरू भएपछि सहज हुन्छ,' उनले भने।

■ रवि लामिछाने
सभापति, रास्ता

समर्थन फिर्ता

दिवाकर अधिकारी/मध्याह्न

काठमाडौं, २२ वैशाख।

राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्ता) सरकारमा नजाने भएको छ। शुक्रवार बसेको रास्ताको केन्द्रीय समिति र संसदीय दलको संयुक्त बैठकले सरकारमा नजाने र समर्थन पनि फिर्ता लिने निर्णय गरेको हो। माघ २२ गते रास्ता सरकारबाट बाहिरिए, पनि समर्थन भएको छ। यसअंदृश अन्यैर गाउँपालिकाको लिएर उपनिवेशकालीन गत व्यक्ति रास्ताको अनुभार तथा सामाजिक सुरक्षा समाजलय र स्वास्थ्य राज्यमन्त्रीले लिएर सरकारमा सहभागी भएको थिए।

यसी वैशाख १० गते भएको उपनिवेशकालीन गत व्यक्ति रास्ताको अनुभार तथा सरकारमा नजाने र गाँ देवी देखिए।

भन्ने मत व्यक्त गर्नभयो, त्यही मतको सम्मान गर्दै हामीले सरकारमा नजाने निर्णय गरेको हो। सरकारमा आँदोलन हुन्यो भन्ने सदासयता प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डले राखेको भए पनि सरकारको कागजाली र गाँ देवी देखिए। सरकारमा आँदोलन हुन्यो भन्ने सदासयता प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डले राखेको भए पनि सरकारको कागजाली र गाँ देवी देखिए।

» पृष्ठ २ मा

लुम्बिनीको समग्र विकास

उच्च प्राथमिकतामा : प्रधानमन्त्री

मध्यांह संबाददाता
लुम्बिनी, २२ वैशाख

प्रधानमन्त्री पृष्ठकमल दाहाल 'प्रचण्डले बृहत लुम्बिनी क्षेत्रमा रहेका ऐतिहासिक सम्पदाको संरक्षण गर्न वर्तमान सरकारले उच्च प्राथमिकतामा दिएको बताएका छन्। २५६७औं बुद्ध जयन्ती तथा लुम्बिनीमा अयोजित मूल सम्पर्कहालाई सम्मोऽधन गर्दै उनले भने, 'लुम्बिनीको समग्र विकासका लागि सरकारले बृहत लुम्बिनी गुरुयोजनाको कार्यान्वयन गरिराखेको छ।'

उनले बुद्धसंग सम्बन्धित क्षेत्र लुम्बिनी, कपिलवस्तु, देवदह र रामग्रामका ऐतिहासिक र प्रारातात्विक महत्वका सम्पदाको संरक्षण गरेर यस क्षेत्रको दिगो विकाससहित बृहत लुम्बिनी क्षेत्रका स्वप्नमा अधिक बढाएको जानकारी दिए।

उनले सम्पूर्ण मानवजीताको साफा धरोहर तथा विश्व सम्पदा परिवर्त लुम्बिनीको द्रुत विकासका लागि सरकारले लुम्बिनीलाई राष्ट्रिय गौरवको आयोजनामा समेत गरी लुम्बिनी गुरुयोजनाको कार्य अगाडि बढाइरहेको बताए।

उनले अन्तर्राष्ट्रिय दातारापूर्व तथा संघसंस्थाको समेत सहयोग तथा सहभागितामा सरकारले कपिलवस्तु क्षेत्र, देवदह क्षेत्र तथा रामग्रामको पुरातात्विक उत्खनन, संरक्षण, प्रवर्द्धन तथा विकास

गरी स्थानीयवासीलाई विकासको प्रतिफल दिलाउन भएरिथ प्रयत्न गरिने जानकारी दिए।

प्रधानमन्त्री प्रचण्डले समाप्त अशोकले इसापूर्व २४९ मा शाक्यमुनि बुद्धको अन्तर्यातु र अन्तर्धान लुम्बिनी, क्रुक्ष्वद बुद्धको जन्मस्थल गोटीहावा र कनकमनि बुद्धको जन्मस्थल निर्मलहावा शिलालेखसहितको एक-एकवटा गरी जम्मा तीनवटा स्तम्भ स्थापना गरेको उल्लेख गर्दै ती सम्पदका शिलालेख, चिनियाँ तीर्थयात्रीका यात्रा वृत्तान्त, पुरातात्विक उत्खनन समेतवाट नेपालको रूपदेही र कपिलवस्तु जिल्लामा ३० किलोमिटरको दूरीभवत तीनवटा बुद्धको जन्म भएको भन्ने तथा प्रमाणित भएको

बताए।

'नवलपरासी जिल्लामा अवस्थित रामग्रामको स्तुपमा शाक्यमुनि बुद्धको अन्तर्यातु र अन्तर्धान लुम्बिनीलाई बुद्धको भूमि बनाएको र यस्तो तीर्थस्थल जहाँ एक घटाटको यात्रावाट तीनवटा बुद्धको जन्मस्थल गोटीहावा र कनकमनि बुद्धको जन्मस्थल निर्मलहावा शिलालेखसहितको एक-एकवटा गरी जम्मा तीनवटा स्तम्भ स्थापना गरेको उल्लेख गर्दै ती सम्पदका शिलालेख, चिनियाँ तीर्थयात्रीका यात्रा वृत्तान्त, पुरातात्विक उत्खनन समेतवाट नेपालको रूपदेही र कपिलवस्तु जिल्लामा ३० किलोमिटरको दूरीभवत तीनवटा बुद्धको जन्म भएको भन्ने तथा प्रमाणित भएको

बताए।

उनले नेपाली भूमिमा बुद्धको जन्म हुनु नेपाल र नेपालीका लागि गरेको विषय भएको र उनको जन्मले नेपाललाई विश्वमा चिनारीमात्रै नभई

जन्म भएको भन्ने तथा प्रमाणित भएको

धार्मिक पर्यटनको माध्यमबाट असीमित सम्भावनासमेत उपलब्ध गराएको बताए। 'संसारभरिका चार अवधिन्द्वा बही बौद्ध सम्भावयाले जीवनमा एकप्रकार आउपैर्ने पवित्रस्थलका रूपमा रहेको लुम्बिनीको सम्भावयाता कर्ति होला? अन्दाज गर्न पनि गाहो छ,' उनले भने, 'तर अनुमानमात्रै गर्दा पान एकसाथ श्रद्धा र आनन्दको अनुभूति हुन्छ। पचूर असम्भावनालाई सदृशयोगा गर्न नस्यन, हाम्रो कमजोरी हो। तर्तमान सरकारले यस उद्यानलाई प्रदर्शनमा गरी बार्याङ्गाडि बढाउने छ।'

प्रधानमन्त्री प्रचण्डले पूर्वीय समाज र दर्शनको विकास प्रक्रिया विश्व मानविक्रमा नै अगांगी मानिन्दै आइएको उल्लेख गर्दै भने, 'पूर्वीय सभ्यता, दशन र चिन्तन परपराका दृष्टिले हामी वैश्वशाली र गौरवशाली दूरै छौं।'

उनले किरात दर्शन, बृद्ध दर्शन, पद्धदर्शनलगावातको नेपाली दर्शनमा भौतिकवादी चेत, गतिको नियम, वैतिक शिक्षा र जीवन मूल्यका अनिगल्नी आयामहरू रहेको र तिनीहरूको बैज्ञानिक खोज एवं अनुसन्धानको आधारमा नेपाली दर्शनको संरक्षण, प्रवद्धने एवं विकासका निम्न नेपाली बौद्धिक समुदायले विषेष पहल लिन आवश्यक रहेको बताए।

नक्कली शरणार्थी प्रकरण

थप आरोपीको खोजी गर्दै प्रहरी

काठमाडौं / मस-प्रहरीले नक्कली शरणार्थी बनाएर अमेरिका पठाउने लोभमा करोडी रकम ठीमी संलग्न रहेको आरोपीको खोजी तीव्र पारेको छ।

पकाउ पुर्जी जारी भएका आरोपी सम्पर्कविहीन भएपछि खोजी तथा अनुसन्धानमा विशेष सावधानीका साथ टोली परिचालन गरिएको जिल्ला प्रहरी परिसर काठमाडौंले जानकारी पाउन छ। जिल्लामा नाम किटान गरिएका क्षेत्रमा भूमिका भइरहेको र इन्द्रजित रामवाहार थापाका छोरा निरजका वारेमा प्रदर्शनले कुनै जानकारी पाउन नस्केको छैन।

उनले भने, 'अब १० देखि ११ जना आरोपीको खोजी तथा अनुसन्धान भइरहेको छ।' यसको अनुसन्धानका लागि प्रहरीले ६० दिन समय पाउँदै। उक्त घटनामा हालसम्म एक सय छ जनाले २० जाहेरी दिएका छन्। उनीहरूले क्षेत्रमा उल्लेखीय विकासका उदाहरण दिएका छन्।

उनले भने, 'तर अनुमानमात्रै गर्दा पान एकसाथ श्रद्धा र आनन्दको अनुभूति हुन्छ। पचूर असम्भावनालाई सदृशयोगा गर्न नस्यन, हाम्रो कमजोरी हो। तर्तमान सरकारले यस उद्यानलाई प्रदर्शनमा गरी बार्याङ्गाडि बढाउने छ।'

पुर्जी जारी भएका नेपाली

एमालेका सचिव तथा पूर्वजामन्त्री टोपवाहादुर रायमाभी प्रहरीको सम्पर्कमा नरहेको उनले बताए। यसीधि पकाउ परेका तकालीन गृहमन्त्री रामवाहार थापाका छोरा निरजका वारेमा प्रदर्शनले कुनै जानकारी पाउन नस्केको छैन।

उनले भने, 'अब १० देखि ११ जना आरोपीको खोजी तथा अनुसन्धान भइरहेको छ।' यसको अनुसन्धानका लागि प्रहरीले ६०

दिन समय पाउँदै। उक्त घटनामा हालसम्म एक सय छ जनाले २० जाहेरी दिएका छन्।

उनले भने, 'तर अनुमानमात्रै गर्दा पान एकसाथ श्रद्धा र आनन्दको अनुभूति हुन्छ। पचूर असम्भावनालाई सदृशयोगा गर्न नस्यन, हाम्रो कमजोरी हो। तर्तमान सरकारले यस उद्यानलाई प्रदर्शनमा गरी बार्याङ्गाडि बढाउने छ।'

उनले भने, 'तर अनुमानमात्रै गर्दा पान एकसाथ श्रद्धा र आनन्दको अनुभूति हुन्छ। पचूर असम्भावनालाई सदृशयोगा गर्न नस्यन, हाम्रो कमजोरी हो। तर्तमान सरकारले यस उद्यानलाई प्रदर्शनमा गरी बार्याङ्गाडि बढाउने छ।'

उनले भने, 'तर अनुमानमात्रै गर्दा पान एकसाथ श्रद्धा र आनन्दको अनुभूति हुन्छ। पचूर असम्भावनालाई सदृशयोगा गर्न नस्यन, हाम्रो कमजोरी हो। तर्तमान सरकारले यस उद्यानलाई प्रदर्शनमा गरी बार्याङ्गाडि बढाउने छ।'

उनले भने, 'तर अनुमानमात्रै गर्दा पान एकसाथ श्रद्धा र आनन्दको अनुभूति हुन्छ। पचूर असम्भावनालाई सदृशयोगा गर्न नस्यन, हाम्रो कमजोरी हो। तर्तमान सरकारले यस उद्यानलाई प्रदर्शनमा गरी बार्याङ्गाडि बढाउने छ।'

उनले भने, 'तर अनुमानमात्रै गर्दा पान एकसाथ श्रद्धा र आनन्दको अनुभूति हुन्छ। पचूर असम्भावनालाई सदृशयोगा गर्न नस्यन, हाम्रो कमजोरी हो। तर्तमान सरकारले यस उद्यानलाई प्रदर्शनमा गरी बार्याङ्गाडि बढाउने छ।'

उनले भने, 'तर अनुमानमात्रै गर्दा पान एकसाथ श्रद्धा र आनन्दको अनुभूति हुन्छ। पचूर असम्भावनालाई सदृशयोगा गर्न नस्यन, हाम्रो कमजोरी हो। तर्तमान सरकारले यस उद्यानलाई प्रदर्शनमा गरी बार्याङ्गाडि बढाउने छ।'

उनले भने, 'तर अनुमानमात्रै गर्दा पान एकसाथ श्रद्धा र आनन्दको अनुभूति हुन्छ। पचूर असम्भावनालाई सदृशयोगा गर्न नस्यन, हाम्रो कमजोरी हो। तर्तमान सरकारले यस उद्यानलाई प्रदर्शनमा गरी बार्याङ्गाडि बढाउने छ।'

उनले भने, 'तर अनुमानमात्रै गर्दा पान एकसाथ श्रद्धा र आनन्दको अनुभूति हुन्छ। पचूर असम्भावनालाई सदृशयोगा गर्न नस्यन, हाम्रो कमजोरी हो। तर्तमान सरकारले यस उद्यानलाई प्रदर्शनमा गरी बार्याङ्गाडि बढाउने छ।'

उनले भने, 'तर अनुमानमात्रै गर्दा पान एकसाथ श्रद्धा र आनन्दको अनुभूति हुन्छ। पचूर असम्भावनालाई सदृशयोगा गर्न नस्यन, हाम्रो कमजोरी हो। तर्तमान सरकारले यस उद्यानलाई प्रदर्शनमा गरी बार्याङ्गाडि बढाउने छ।'

उनले भने, 'तर अनुमानमात्रै गर्दा पान एकसाथ श्रद्धा र आनन्दको अनुभूति हुन्छ। पचूर असम्भावनालाई सदृशयोगा गर्न नस्यन, हाम्रो कमजोरी हो। तर्तमान सरकारले यस उद्यानलाई प्रदर्शनमा गरी बार्याङ्गाडि बढाउने छ।'

उनले भने, 'तर अनुमानमात्रै गर्दा पान एकसाथ

कथा

अनर्थ

उदघाटन भएपछि 'प्रेमकारखाना' चलिरह्यो । किरण कुमार थियो । जाउँमा खासखुस शुरु भयो । जेपाली समाज, पाचो मसला । अनेक कुरा हुन थाले । उषालाई आफ्नोभन्दा पनि किरणको इज्जतको पीर भयो । खुसुकक सारा सर्पति बेचेर ठाप कसिन् । किरणले पनि थाहा नपाउने गरी ।

■ धनराज गिरी

रवि र उपाको विवाह भयो । प्रेम विवाह नै थियो । उपा एक दलित युवती, नातेवार कोही पनि नभएकी, अनाथ आश्रममा ऊ हुकेकी । रवि पाण्डितको छोरो, तर विचारके प्राप्तिशोल, भयो क्रान्ति घरभित । पाण्डित वाजे हरिद्वार गएर वसे भने आमालाई हुद्योरेग । एक्लो भयो रवि साथी उपा मात्र । आफ्नो प्रेमको दूलो मूल्य चुकायो उसले । रविको साथी किरण, अति मिल्ने, धनी वाउको छोरो हो किरण । किरणले रविलाई धेरै सम्झायो । तर आमाको वियोग सहन उसलाई गाहो भयो, उसले आफलाई अपराधी मान्यो । उपाको प्रेम र किरणको मित्रताले पनि उसको धनी वाउको मलमको काम गर्न सकेन । उही विजुली पानीको शरणमा गयो । र, एक दिन वाइक दुर्घटनामा उपाको जीवनमा फेरि उही सनाता । मित्रलीको नाताले उपालाई धेरै सहयोग गयो किरणले । सेतो धर्ती हुन दिएन । भएको सम्पति उपाको नाममा गरायो । सिलाइ बुनाइको तातीम लिने व्यवस्था पनि गरिदियो । आखिर आफ्नो रगतमा नै सीप लिएर आएकी उपा, रामोर्सित मिसिन चलाउने काममा दक्ष हुन पुगेन । कमाइ रामो हुन थाल्यो ।

पुस्को समय । जाडो धेरै थियो । अचानक उपा विरामी भइन । सात दिनसम्म ज्वरो आयो । किरणले हेर उपा रगत गायो । आठौं दिन उपा स्वस्थ भइन् । केही दिन अफ आपाम गेरेर काममा लागिन् । एक साफ्के किरण आयो उपाको खबर बुझन् कुराकानी, चियापछि किरण घर फर्किन लागेको थियो, झरी पो शुरु भयो । यति ढुलो पानी पस्यो कि ऊ अल्पयो ।

"किरण वाचु" किरणको कानमा गुलियो स्वर गुन्ज्यो । "हजूर" उसले पनि मिठो स्वरमा उत्तर दियो । "मलाई ज्वरो आउने हो कि ?" स्वरमा कम्पन । निघार छाय्यो किरणले । "हो त भाउजु आउनुलाई" शयन कक्षमा लिएर गयो । सिरक औंडेर सुन्ने प्रयास गराएर उपले । अचानक च्याप्प हात समाएर किरलाई आफूले तानिन र गालामा केही मेसो पाएन किरणले । "मेरे जाने फैरेर आउने होइन वाचु, हामी किन ?" रात बितायो विराम ।

उदघाटन भएपछि 'प्रेमकारखाना' चलिरह्यो । किरण कमार थियो । गाउँमा खासखुस शुरु भयो । नेपाली समाज, पाचो मसला । अनेक कुरा हुन थाले । उपालाई आफ्नोभन्दा पनि किरणको इज्जतको पीर भयो । खुसुकक सारा सम्पति बेचेर ठाप कसिन् । किरणले पनि थाहा नपाउने गरी ।

उपा यो शहरमा आएको पनि २४ वर्ष वित्यो । एउटा टेलरिङ हाउस छ, किरण र उनको मायाको

बाहिर आए । एकान्तमा बसे । "निशा, एउटा अनर्थ हुनबाट जोडिएका हानी । तिग्रो अनुहार पिताश्रीसित मिल्ने रहेछ । आमाले तिमीलाई देखेपछि अनुमान गर्नुभयो । जब निपनी र किरण धितालको नाम सुन्नुभयो त्यसपछि सातो गएको रहेछ । आमाले मलाई पूरा कथा सुनाएपछि मि पो ..." सबै कथा सुनायो प्रकाशले ।

चिनो एउटा छोरो प्रकाश शर्मा, दुई जना घरमा । प्रकाश शहरको कलेजमा मास्टर दोस्रो वर्षमा पढाइ अवल छ । लक्ष्मजावान र आकर्षक व्यक्तित्वको धनी प्रकाश आमाको अनुहार लिएर जन्मिएको छ । "यो वाचु भायमानी छ, आमाको अनुहार लिएर जमेछ", पाकाहरूको भनाइ आउँछ । पति र प्रेमी दुई नै गमाएर यही छोरो भनेर वसेकी उपाको जीवनको उज्ज्वलो यही प्रकाश ! छोरो पनि आमाको भक्त । यति भक्त कि आफ्नो पुर्खो र पिताको बारेमा पनि जान्न चाहेन ।

"निशा, हामी एक हुन सक्छौ नि ?" पार्कको एक कुनामा आज "प्रेम दिवस"को दिन प्रकाश र निशा भवी योजना बनाउन व्यस्त । दुई वर्षेखिको चक्कर हो यो । गाउँको गोरी निशा अति रामी । कलेजमा उनको निजिहुन चाहने युवा अरु पनि थिए, तर उनको प्रेमरेलको जक्सन प्रकाश नै भयो । नजिक हुन थाले । पढाइ र साहित्यको चर्चा । सिनेमामा एकसाथ । कलेजमा पनि उनीहरूको प्रेमको चर्चा भयो । "यस्तो पो जोडी" सबैवीच चर्चा ।

पहिलो हृदय रोग

■ मधुसूदन अधिकारी

लोगनेहरूले कस्ता-कस्ता दामी एक जोर साडी दिन्दूँच्य भनेर गुइँठेले उसको श्रीमतीलाई भनेको थियो । देवरको विहेमा दामी साडी लाउन पाउँच्य भनेर श्रीमती पनि फुरुक्कै परेको थियन् । विहेमको श्रीमतीलाई फकाउन गुइँठेले निकै प्रयास गर्न्यो तर, सकेन ।

गुइँठेर रिसले बम्किएर एकपलट श्रीमतीलाई

अचानक गुइँठेर लरखराउँदै गुइँग्मा लहयो । बिहे घरमा निकै खलबली माटिचियो । त्यहीबोला गुइँठेकी श्रीमती आतिंदै आई र रङ्गै भन्ने, "हे भगावान यो के भयो मेरो गुइँठेलाई बाच्ची देउँ यो ताजीलाई चाहाउने" । यसो भर्दै श्रीमती बिलौना गर्दै थी त्यही बेला गुइँठे छातीमा हात रारी जुरुवरकै उद्यो र भन्ने, "यो मेरो पहिलो हृदय रोग ।"

यता उपाको श्रीमती छेपारोले रङ्ग फेरे कै रङ्ग फेर्दै भित्र चुला कोठामा पसि । हल्का रुगा (साडी) लागे छ, क्यार, स्पाक्सकुरक नाक तान्दै घोटोपर लामा-लामा नडायाको नेतपालीस । उक्काउन थाली । गाउँमा निम्नो बाँडेर गुइँठेर आई र पुर्खो र उपालाई साहै भोक लागेको हुनाले सरासर भान्सा कोठाभित्र पस्यो । भात दाल त पान खाएको साडी किन्देको छौ ? अरुको

भक्तारो तर, केही असर पारेन । श्रीमतीले जन्मसिद्ध पाएको बरदान उनको रुचे संसीत भोल्यूम बढावै गयो । पल्ला घरकी आमै श्रीमती रोएको सुनेर गुइँठेलाई भन्न्दैन, "अइ गुइँठे यो साँकमा बहारी किन्न रुचे कृष्ण, किं क्या हो ?" गुइँठेले लाज पचाउँदै आमैलाई भन्यो, "ए आमै यो पाली हामीले रुचे संसीत प्रतिवारितामा भान बहारी गुइँठेर उद्यो र भन्ने, "यो मेरो पहिलो खुर्खास गरेको ।" गुइँठेले

कुरा सुनेर श्रीमतीलाई हाँस त उठनु समान उठेको छ, नि तर, यहाँ हाँस्नु भएन किन की श्रीमानलाई धुर्कि देखाउनु छ ।

अन्यतमा श्रीमती देखी गुइँठेले हारमानी मिठो बचनले भन्यो । शार भिन्न र भिन्न निशाउ । शाराहाले आपानी श्रीमतीको यादमा चिन्हाउने गर्ने भएर भिन्न र भिन्न उमेरमा निशाउ । यस्तो मिठो बोलिवचन लोग्नेमान्छेवाट श्रीमतीले सुन्न पाउँदा त्यो घरभित्रका फिर्टीमीठरू अधि आँगनमा छारेका थिए ।

भाइको विहे भयो नयाँ दुल्ही घर भित्राए । हर्ष उल्लासको नाँचामा हुँदै थियो । विहेमा आएका अतिथिहरूको भिड थियो । त्यही समय अचानक गुइँठेर लरखराउँदै भुईमा लड्यो । विहे घरमा निकै खलबली माटिचियो । त्यही समय अचानक गुइँठेर लरखराउँदै भुईमा लड्यो । यस्तो भर्दै श्रीमती बिलौना गर्दै थी त्यही बेला गुइँठे छातीमा हात राही जुरुकै उद्यो र भन्ने, "यो मेरो पहिलो हृदय रोग ।"

कविता

उ एक योद्धा

नन्दराम खड्का

उ एक योद्धा
परिवर्तनका लागि लडेको योद्धा
आफु अनि ससार भुलेर
देशका लागि लडेको योद्धा ॥

देश बनाउन
बम, बारुद र छारासंग
नहारेको शहरीयोद्धा
तर, अचेल आफैसंग हान थालेको छ
आफै अभाव, छारपाई र पीडाहरूका अगाडि
मनभित्रका रहर र देखेका स्वर्णिम सपनाहरु
मनभित्रै मान थालेको छ ।

हिजो परिवर्तनको सौदामा
प्राण दाउँमा राखेको उ

आज छिन्नाख्नमै अतालिन्दू, चिन्तित वन्धु

यताउता हेँद्ध

आफु, आफहरु र देश उसै देख्छ

बदल्नेहरु बदलिएर आफैलाई नचिन्दा

निकै भावुक वन्धु ॥

विस्तारै अभाव र जिम्मेवारीले

च्यापिहेका छन्

काहिल्ये नाम्नेको योद्धा

उ अचेल हरेस खादै छ

नया नेपाल बनाउँदू भन्नै

क्यो पटक लडेर उठेको उ

अब हारेर विदेशन सुरमा छ

श्रीरमा हिजोको जस्तो

उ जाँ छैन उसको

समयले विस्तारै बुद्ध्यैलीपनमा

तानी रहेको छ

उठुनुस न्याय र मुक्तिका लागि

लडै कमरेड भन्ने शब्द सम्फन्दू

सपना जस्तै लाग्ने

तितो विगतको सत्यले

उसलाई हृदयमै हानिर

